

Розвиток підприємницьких структур нами пропонується здійснювати за системою екологічних, соціальних і економічних показників. При цьому акцентуємо увагу на пріоритетності показників екологічного стану і соціального розвитку при достатньо високому рівні життя працюючих з урахуванням рівня реальної заробітної плати та соціальної сфери. Для оцінки результативності діяльності підприємств важливо чітко визначити цільову спрямованість останніх, їх місію і головну функцію. Це складові системи критеріїв для визначення потенціалу підприємств, обґрунтування його структури, кількісних і якісних характеристик складових.

Оскільки основним елементом потенціалу підприємства нами визначено управлінський потенціал, то виникає потреба поглибленого його розгляду.

Розробляючи методологічні підходи до формування менеджментом організації стратегічного потенціалу ми дійшли висновку, що останній має розроблятися на основі інноваційної моделі розвитку підприємств. Для впровадження стратегії необхідно створити певні передумови, а саме: здійснити подальшу реорганізацію підприємства, побудовану на єдності інтересів працівників; з метою залучення інвесторів підвищити рівень інноваційно-інвестиційної привабливості підприємства; підвищити інноваційну культуру працівників та сформувати інноваційно-психологічне середовище в напрямі готовності працівників до впровадження інновацій та проведення системних змін; удосконалити соціально-трудова відносини на основі матеріального заохочення працівників до інноваційної діяльності.

Важливою складовою стратегії розвитку підприємства є також удосконалення складових управлінського потенціалу, основними з яких, на наш погляд, є: тип структури управління, тип управлінського профілю, організаційна культура, життєва позиція керівника, стиль керівництва, рівень інноваційного мислення, компетентність команди, рівень ефективності реалізації управлінських рішень, рівень використання потенціалу підприємства, імідж керівника, імідж підприємства, рівень ефективності управлінських процесів.

Такий підхід дозволяє чітко визначити критерії оцінки здатності системи менеджменту забезпечити ефективне функціонування підприємства згідно його місії і цільової спрямованості на принципах збалансованості потенціалів та синергічного ефекту.

Список використаних джерел:

1. Гудзинський О. Д., Судомир С. М., Гуренко Т. О. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств (теоретико-методологічний аспект): [монографія]. Київ : ІПК ДСЗУ, 2010. 212 с.

Сук Петро,
д.е.н., професор

ВП НУБіП України “Ніжинський агротехнічний інститут”
ВИДИ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

При підрахунку собівартості продукції можуть виникати витрати, що відображаються не в періоді їх здійснення, а в наступних періодах. Такі витрати

Discussion panel 2. «Protection of agricultural producers and economic policy of protectionism of agro-industrial complex. Social disintegration and stratification of society in the face of rising food prices Management and finance in agriculture»

називаються витратами майбутніх періодів (далі – ВМП). Виникнення ВМП відбувається відповідно до принципу нарахування, за яким доходи і витрати відображаються в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів [1; 2].

П(С)БО 16 “Витрати” визначено, що витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

Витрати, які неможливо прямо пов’язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості (наприклад, у вигляді амортизації) між відповідними звітними періодами [3].

В активі Балансу (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1) розділі II “Оборотні активи” передбачена окрема стаття “Витрати майбутніх періодів”, код рядка 1170 [2].

Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності (п. 2.36) зазначено, що витрати, які мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів відображаються у статті “Витрати майбутніх періодів” [4].

У Звіті про фінансові результати підприємство може наводити додаткові статті, у тому числі статтю “Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів” [2, п. 4.7.7].

Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу визначено, що до ВМП відносяться витрати, пов’язані з підготовчими до виробництва роботами в сезонних галузях промисловості; з освоєнням нових виробництв та агрегатів; сплачені авансом орендні платежі; оплата страхового поліса; оплата торгового патенту; передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо.

Узагальнення інформації щодо здійснених витрат у звітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах здійснюються на рахунку 39 “Витрати майбутніх періодів” [5; 6].

Якби ВМП не розподілялись між наступними періодами, то собівартість продукції була б неправильно порашована – завищена в одних періодах і занижена в інших. За допомогою ВМП, витрати рівномірно розподіляються між періодами, до яких вони відносяться.

В міжнародних стандартах бухгалтерського обліку і фінансової звітності не має терміну ВМП. Згідно з положеннями МСФЗ і МСБО ВМП втілені в різних активах, тобто в запасах або необоротних активах.

Слід зазначити, що в англійських країнах користуються різними термінами для позначення терміну ВМП, зокрема: deferred expenses, prepaid

expenses. “Deferred expenses” перекладається як ВМП або відкладені витрати, а “prepaid expenses” перекладається як ВМП, попередньо оплачені витрати.

В закордонних літературних джерелах пропонується в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності ВМП ділити на довгострокові і короткострокові. Термін відкладені витрати (deferred expenses) потрібно використовувати для довгострокових ВМП, а термін попередньо оплачені витрати (prepaid expenses) варто застосовувати для короткострокових ВМП.

Зарубіжні вчені зазначають, що часто термін відкладені витрати показує, що оплата була проведена більш ніж за рік до їх віднесення на витрати. Ці відкладені витрати будуть відображені в балансі як необоротні або довгострокові активи.

Часто термін попередньо оплачені витрати показує, що оплата була зроблена менше ніж за рік до її списання у витрати. Такі попередньо оплачені витрати відображаються у складі оборотних активів.

Проте іноді таку різницю бухгалтер не визначає [7].

Слід відмітити, що ВМП відображаються у складі інших активів, зокрема як незавершене виробництво, амортизація, напівфабрикати, виснаження природних ресурсів, аванси видані (попередня (авансова) оплата запасів, робіт, послуг) і ін. активів. Витрати спочатку накопичуються у складі цих активів, а потім розподіляються протягом наступних періодів.

Також ВМП подібні до процесу придбання і виснаження природних ресурсів. При розробці природних ресурсів ВМП можуть бути у вигляді витрат, пов'язаних з видобутком природних ресурсів, які включають витрати на їх придбання, розвідку, видобуток та відновлення. Так, на придбання природних ресурсів відразу здійснюються витрати на повну їх вартість, а потім при їх розробці шляхом розрахунку виснаження відбувається у наступних періодах рівномірний розподіл вартості природних ресурсів.

При незавершеному виробництві витрати попередньо збираються на рахунку 23 “Виробництво”, а потім, коли оприбутковують з виробництва готову продукцію наступних періодах, відносяться у її собівартість.

При придбанні необоротних активів сплачується вся сума їх вартості в одному періоді, яка буде частинами розподілятися на наступні періоди шляхом нарахування амортизації.

Вартість напівфабрикатів буде віднесена у витрати у майбутньому при включенні у собівартість виготовленої продукції.

Наперед видані покупцем авансові платежі (оплата) продавцю (постачальникам та підрядникам) за продукцію (товари, роботи, послуги) не вважаються витратами в бухгалтерському обліку. Вони визнаються витратами лише при отриманні продукції (товарів, робіт, послуг).

Тому ВМП не потрібно плутати з незавершеним виробництвом, амортизацією, виснаженням природних ресурсів, напівфабрикатами, авансами виданими і іншими активами.

Discussion panel 2. «Protection of agricultural producers and economic policy of protectionism of agro-industrial complex. Social disintegration and stratification of society in the face of rising food prices Management and finance in agriculture»

Висновки. За кордоном при веденні бухгалтерського обліку і складанні фінансової звітності ВМП пропонується ділити на довгострокові і короткострокові.

Довгострокові ВМП – це витрати, що розподіляються на термін більше як один рік з часу їх оплати, а короткострокові ВМП – це витрати, що розподіляються на термін менше ніж один рік з часу їх оплати.

Для довгострокових ВМП користуються терміном відкладені витрати (deferred expenses), а для короткострокових ВМП використовують термін попередньо оплачені витрати (prepaid expenses).

ВМП відображаються в активі балансу і можуть бути у вигляді різних активів: незавершеного виробництва, амортизації, виснаження природних ресурсів, напівфабрикатів, авансів виданих та інших активів.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” : Наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>.
4. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv#Text>.
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (у редакції наказу від 09 грудня 2011 р. № 1591). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
7. What is the difference between a deferred expense and a prepaid expense? 2012. URL: <http://blog.accountingcoach.com/deferred-expense-prepaid-expense/>.

Усата Наталія

к.е.н., старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу організації менеджменту публічного управління та адміністрування,

ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

На сьогоднішній день питання розвитку партнерства є надзвичайно актуальним, оскільки для реалізації масштабних проектів бюджетних коштів недостатньо. Тому залучення приватних партнерів та використання механізмів побудови довгострокових відносин з ними є вкрай необхідним. Для відновлення і модернізації економіки нашої країни необхідна комерційна практика та капітал бізнесу, який має досвід функціонування у глобальній інформаційній системі.

У відповідь на сучасні виклики перед Україною гостро стоїть питання щодо відновлення та розвитку сільських територій у післявоєнний час. Відповідно важливим є розробка гнучких суспільних механізмів управління, які